

Klubkönyvtár — könyvtár nélkül

Hallottunk már olyat, hogy elkészült egy lakóház, s kifejejtették belőle a lépcsőházat. Most beszámolunk egy klubkönyvtárról — amelyből éppen csak a könyvtár hiányzik.

Tiszabő 2200 lakosú község a török-szentmiklósi járásban. A helyi tanács vb-titkára, *Tarnavölgyi Sándor* fiatalember, harmincon innen, teli ambícióval, vállalkozókedvvel. Vele beszélgetünk a különös ügyről.

— A fiatalok elvándorlását megfelelő művelődési lehetőségek teremtésével igyekszünk csökkenteni — mondja. — Jelentkezünk a 100 falu 100 könyvtár mozgalomba. Százharmincezeret kaptunk az építkezésre az Országos Népművelési Tanácstól. A járási tanács egymillió százötvenezer forintot adott az építkezésre, kétszázézeret a községfejlesztési alapról tudtunk biztosítani. A helyi Petőfi Tsz 120 ezer forintot fuvarral vállal, a lakosság pedig társadalmi munkában végzi el a szükséges földmunkát.

„Olvasószínpad”

Százazrek, milliók, társadalmi összefogás. Valami csodálatos szülehet ebből! Az építkezés tervrajza és makettje már el is készült. Együtt nézzük a tanács-titkárral, aki látható büszkeséggel magyarázza, hogy két bejárat, meg kétszáz fő befogadására méretezett, szakköröknek is alkalmas, de egybe is nyitható helyiségek, 80 négyzetméteres fedett előcsarnok, meg 12 négyzetméteres búfés, beépített bútorokkal, mosogatóval, raktárak, meg korszerű olajtűzelésű kazán, az itt dolgozó gépészeknek külön fürdőhelyiség. Látok a tervrajzon Tiszára nyúló teraszt, külső búfét, udvari vízmedencét, mindent, mi szem s száznak ingere. Csak éppen a könyvtárat nem látom, pedig a felettes hatóságok az igények és lehetőségek ismeretében klubkönyvtár építésére adtak engedélyt. Az álmodozás közepette megfélekedtek a könyvekről.

Azaz, hogy mégis lesz itt könyvtár. A színpadon. Ez is lett a hivatalos dokumentáción az elnevezés: olvasószínpad. Nevetségesnek hangzó új fogalom — komoly tanulságokkal. A színpadon helyeznek majd el asztalokat. Hányat? A titkár nem akar becslésekbe bocsátkozni. De hogy mentsék ami menthető, a köteteket gördülő állványra helyezik. Ki- vagy betolják őket, attól függően, mire kell a színpad, játszának vagy olvasnak rajta.

Könyvraktárocská is lesz, huszonhárom négyzetméteres. Majdnem akkora, mint a tiszai terasz.

Kacsalábon forgó vár

Klubkönyvtár? Több is, kevesebb is annál. Több, mert nagyobb — valóságos kacsalábon forgó vár — s kevesebb, mert bizony egy szerény igényű klubkönyvtár feladatát sem tölti be.

Kérdezem a titkártól, kérte-e művelődési szakemberek tanácsát, mielőtt tervezéshez fogtak?

— Mindent magam ötlöttem ki. Minek ide más, hiszen egy általános intelligenciával rendelkező ember tudja, mi kell egy ilyen művelődési intézményhez — így a válasz.

A tervrajz 61 ezer forintba került. Csaknem háromszor annyiba, mint a község egész évi kulturális kerete.

Keresem a régi könyvtárat — már lebontották. A könyveket egy szükséghe-lyiségben halmozták fel, ahol se villany, se ajtó, se ablak. Kölcsönzésről az új épít-mény elkészültéig szó sem lehet. A tiszteletdíjas könyvtáros, *Petren Margit*, szomorúan mondja: vagy két évre megszűnik itt a könyvtári élet.

— Pedig most várjuk azokat a könyveket, amelyeket a 100 falu 100 könyvtár-akció keretében kapunk harmincezer forint értékben. Fogalmam sincs, hová teszem őket, de valószínűleg hazahozom. Igaz, itt sincs hely, de legalább biztonságban lesznek.

Nem egyedülálló eset

Mit mondanak minderről a járási tanácsnál?

— A tervrajz az elmúlt év végén készült el — mondja *Dajka Miklós* járási népművelési felügyelő. — Csak véletlenül értesültünk róla. Egyébként senki sem kérte ki a véleményünket az építésre kerülő intézményről. Mi klubkönyvtárra adtunk engedélyt — ez lett belőle.

— Hát a művelődési osztálynak egyáltalán nincs beleszólása, milyen művelődési intézmény születik a járásban?

— Furcsa helyzet — de nincsen. A tervtárgyalásra, ahogyan azt rendeletek is előírják, külön bizottságot hoztak létre. Ebben benne voltak a járási KÖJAL-tól a tűzoltókig, a tanács terroosztályától az egészségügyi osztályig az illetékesek. Ben-

nünket kihagytak a megbeszélésből, hiszen *rólunk nem beszél a rendelet.*

— *S nem vétőzhatnak meg az építkezést?*

— De igen, ám mégsem tesszük, mert akkor talán semmiféle épület sem születik a tervezett helyett.

Furcsa helyzet (enyhén szólva), de sajnos nem egyedülálló. A járási könyvtár vezetői, majd a művelődési osztály munkatársai több ehhez hasonló esetet sorolnak fel. *Kétpón* például most terveznek művelődési házat, ott sem kérték ki szakemberek véleményét. *Tiszapüspök*in szép új művelődési ház épült, csirkeólyni

könyvtárral, s hasonló tapasztalatok vannak *Kenderesen*, és sok más községben szerte az országban.

Furcsa helyzet — írtam az imént. Nem, több mint furcsa: *elképesztő és felháborító*. Visszaélés az emberek tettvágyával, áldozatkészségével. Hozzá nem értő, laikus pocskéolás, amelyért drága árat fizet az egész társadalom, s amelynek éppen ezért véget kell vetni. Hamarosan, *mielőtt még újabb és értelmetlen kacsalábon forgó várak születnek.*

Esztergomi László

(Magyar Hírlap)

A szerkesztőség megjegyzése: A Szolnoki Megyei Könyvtárban kapott tájékoztatás szerint a Megyei Népművelési Tanács — mivel Tiszabő községben nem teljesítették a klubkönyvtár építésével kapcsolatos feltételeket — visszavonta a községtől az Országos Népművelési Tanács által juttatott építési segélyt és azt Jászjákóhalma klubkönyvtárának kívánja adni.

Fényképezéssel készült propaganda-levelezőlapok

Fotó- és filmstúdió létesült a közel-múltban a Debreceni Városi Könyvtárban. Feladata dokumentumok készítésén, archiválásán, a könyvtár és a város kulturális rendezvényeinek megörökítésén kívül könyvtári propagandaanyagok előállítására is.

Ez utóbbiak készítését az tette szükségessé, hogy évek óta gondot okoz a városi könyvtárhálózat ellátása ízléses kivitelű, postán szétküldhető propaganda-anyagokkal. (Főleg az elmaradt olvasók visszahívására, a könyvtárak körzetében lakó, még nem olvasó emberek bevonására és egyéb, névre szóló értesítésekre felhasználható levelezőlapok iránt mutatkozott nagy szükség.) Sokszorosító berendezéssel a könyvtár nem rendelkezik, a nyomdai kivitelezés viszont igen költséges lenne, már csak azért is, mivel a város különböző pontjain más-más időpontban nyitvatartó fiókkönyvtáraknak nem lehet készíttetni azonos szövegű nyomtatványt. Az említett fotó-stúdió segítségével viszont lehetővé vált, hogy minden egyes fiókkönyvtár részére a megfelelő szöveggel, illetve képanyaggal házilag készüljenek el a fenti célokot szolgáló levelezőlapok. Egy-egy példány előállítására saját könyvtáraink részére 80—90 fillérbe kerül. S, hogy a hasonló gondokkal küzdő könyvtáraknak is segítségére siessen, a városi könyvtár elkészült levelezőlap-kollekcióját, melyből a Könyvtárosban többet is bemutatunk, elküldte a megyei és a megyei jogú városokban működő könyvtáraknak, s felajánlotta, hogy részükre is készít hasonlóakat. Néhány napon belül ezres tételben rendelt a levelezőlapokból Veszprém, Miskolc, Tatabánya, Hódmezővásárhely megyei, illetve városi könyvtára. Részükre darabonként 1,50—1,70 Ft-ért tudja elkészíteni a levelezőlapokat a Debreceni Városi Könyvtár.

(K. K. G.)